

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ ΜΠΑΛΙ (Δεκέμβριος 2007)

Συγγραφέας: ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ

Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Κλίμα που διεξήχθη στο Μπαλί, η οποία και επεχείρησε να θέσει το πλαίσιο μιας νέας διεθνούς συμφωνίας, που θα διαδεχθεί το Πρωτόκολλο του Κιότο- η τυπική ισχύς του οποίου λήγει το 2012- αναδεικνύει περίτρανα την αδυναμία της πολιτικής ηγεσίας της χώρας να σταθεί στο ύψος των κρίσιμων περιστάσεων τόσο σε διαδικαστικό (διεθνής εκπροσώπηση της χώρας) όσο και σε ουσιαστικό επίπεδο (τήρηση των στόχων του Πρωτοκόλλου του Κιότο και όσων σχετικών έχουν συμπεφωνηθεί στο πλαίσιο των διαφόρων Συμβουλίων υπουργών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Αντικείμενο αυτής της παρέμβασης είναι η προβληματική εκπροσώπηση της χώρας μας στη συγκεκριμένη διαδικασία διεθνούς διαπραγμάτευσης ζητημάτων περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

Σε μια εποχή που η επικοινωνία έχει μετατραπεί σε ουσιαστική προϋπόθεση της ίδιας της βιωσιμότητας των δομών εξουσίας, οι αρμόδιοι υπουργικοί φορείς αποδείχθηκαν για μία ακόμη φορά ανέτοιμοι να ανταποκριθούν στις minimum (επικοινωνιακές) προκλήσεις των καιρών. Αφορμή αυτή τη φορά στάθηκε το ζήτημα της διαπίστευσης της ελληνικής αντιπροσωπείας στη συγκεκριμένη διεθνή διαπραγμάτευση, η οποία και τελικά έγινε τέσσερις ολόκληρες ημέρες μετά την έναρξη των εργασιών της. Μικρό το κακό βέβαια, καθώς οι αρμόδιοι φορείς είχαν ήδη αποφασίσει να μην εκπροσωπηθεί η Ελλάδα καθ' όλη την πρώτη εβδομάδα των εργασιών της Διάσκεψης.

Πρέπει να τονιστεί ότι στο πλαίσιο τέτοιου είδους διεθνών συναντήσεων, η πρώτη εβδομάδα είναι η πλέον κρίσιμη, καθώς τότε καθορίζεται το πλαίσιο και το περιεχόμενο των βασικών ζητημάτων, ενώ η δεύτερη εβδομάδα επέχει ρόλο πολιτικής επικύρωσης των συμπερασμάτων και θέσεων που έχουν εν πολλοίς ήδη διαμορφωθεί. Αξίζει να σημειωθεί ότι το επίσημο πρόγραμμα της πρώτης εβδομάδας εργασιών της Διάσκεψης περιελάμβανε ξεχωριστές συναντήσεις των υπουργών Εμπορίου και Οικονομίας των χωρών που συνυπέγραψαν το Πρωτόκολλο του Κιότο, στις οποίες δεν

κρίθηκε σκόπιμο να παραστεί έλληνας εκπρόσωπος. Οι συγκεκριμένοι πολιτικοί χειρισμοί, πέραν της οποίας έλλειψης συντονισμού ανάμεσα στα υπουργεία Εξωτερικών και Περιβάλλοντος, αναδεικνύουν, έμμεσα, και το μειωμένο ενδιαφέρον τους για τη συγκεκριμένη διεθνή διαδικασία.

Η υποβάθμιση της Διάσκεψης εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας γίνεται ακόμη περισσότερο αισθητή εάν μελετήσει κανείς τη στελέχωση της συγκεκριμένης αντιπροσωπείας, καθώς στο Μπαλί το ΥΠΕΧΩΔΕ εκπροσωπήθηκε από τον αρμόδιο υφυπουργό και κάποιους υπηρεσιακούς παράγοντες. Με λίγα λόγια, τόσο η πολιτική ηγεσία όσο και το επιστημονικό δυναμικό της χώρας είναι απόντες από μια τόσο κρίσιμη διεθνή διαπραγμάτευση. Χωρίς καμία διάθεση υποτίμησης των ικανοτήτων και των γνώσεων των συμμετεχόντων στην ελληνική αποστολή, τόσο το μικρό της μέγεθος όσο και η απουσία ειδικών επιστημόνων καταδεικνύουν τη διεκπεραιωτική λογική της ελληνικής πολιτείας απέναντι σε ένα ζήτημα, το οποίο λόγω της πολυπλοκότητας αλλά και του εύρους των πιθανολογούμενων επιπτώσεων του απαιτεί νέες μεθόδους και τεχνικές προσέγγισης των σχετικών πολυμερών διαπραγματεύσεων που ξεφεύγουν των παραδοσιακών διπλωματικών πρακτικών.

Επιπρόσθετα, αυτό το οποίο προκαλεί ιδιαίτερα αλγεινή εντύπωση είναι η παντελής έλλειψη πληροφόρησης για τις θέσεις της ελληνικής αποστολής. Μετά τις πρόσφατες δηλώσεις στελεχών του Αστεροσκοπείου Αθηνών, αποκαλύφθηκε ότι όχι μόνο δεν υπάρχει θεσμοποιημένη διαδικασία διαβούλευσης με επιστημονικούς ή και κοινωνικοοικονομικούς φορείς για τον καθορισμό του πλαισίου των διαπραγματευτικών θέσεων της χώρας, αλλά και ότι οι θέσεις της συγκεκριμένης ελληνικής αποστολής διαμορφώθηκαν ερήμην των αρμοδίων επιστημονικών παραγόντων. Δεδομένης της σπουδαιότητας της διαπραγμάτευσης για το μέλλον του καθεστώτος αντιμετώπισης των επιπτώσεων του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, αλλά και υπό το πρίσμα της πρόσφατης πρωθυπουργικής διαβεβαίωσης ότι το συγκεκριμένο ζήτημα είναι υψίστης πολιτικής προτεραιότητας, αναρωτιέται κανείς γιατί δεν κρίθηκε σκόπιμο να υπάρξει όχι μόνο μια στοιχειώδη διαδικασία δημοσίου διαλόγου, αλλά έστω και μια απλή γνωστοποίηση των θέσεων της ελληνικής αποστολής. Ελπίζουμε τουλάχιστον αυτές να υφίστανται και η αποσιώπησή τους να μην αντανakλά την πάγια συνήθεια των ελλήνων εκπροσώπων να συντάσσονται a priori με τις γενικές θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του αρμόδιου Συμβουλίου υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ελλείψει επεξεργασμένων προτάσεων που να

αναδεικνύουν τις σχετικές ελληνικές ιδιαιτερότητες.

Με άλλα λόγια, για μία ακόμη φορά, το ελληνικό κράτος έδειξε να απεμπολεί μια μεγάλη ευκαιρία ανάδειξης του σε αυτόνομο παράγοντα στη διεθνή περιβαλλοντική σκηνή, αλλά και στη διαμόρφωση των συνθηκών εκείνων που θα επιτρέψουν την επεξεργασία αποκρυσταλλωμένων και ρεαλιστικών θέσεων και στρατηγικών επί ζητημάτων που σχετίζονται, άμεσα η έμμεσα, με τις εν Ελλάδι εκφάνσεις του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» στις 19 Δεκεμβρίου 2007, σ. Α9.